

Makale Türü: Araştırma Makalesi

**Sınıf Öğretmenlerinin Göçmen Öğrencilere Yönelik Algılarının
Metaforlar Yoluyla İncelenmesi**

Yalçın Bay¹

Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü
Orcid id:0000-0003-8449-9931

Hümeyra Biltürk²

MEB, Ahmet Keleşoğlu İlkokulu
Orcid id: 0009-0000-7741-6926

ÖZ

Araştırmanın temel amacı, sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik algılarını metaforlar yoluyla belirlemektir. Sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilerini nasıl algıladıkları, tanımladıkları ve bunu kendilerince nasıl açıkladıkları önemlidir. Gerçekleştirilen araştırmalar incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik tutumlarına ilişkin az sayıda araştırma olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, İstanbul ili Esenyurt İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ilkokullarda görevli 27 gönüllü sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubuna gönüllü olarak katılan tüm öğretmenlerin sınıflarında göçmen öğrenciler bulunmaktadır. Verilerin analizi sürecinde nitel araştırmalarda çoğunlukla başvurulan içerik analizi tekniğinden faydalanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenler göçmen öğrenciyle ilgili algısını 15 kategori bakımından ifade ederken 306 farklı metafor imgesi kullanmıştır. Katılımcıların göçmen öğrencilere yönelik çok sayıda ve farklı metaforlar üretmelerinin nedeni olarak birbirlerinden farklı deneyimlere, düşünce ve bakış açılarına sahip olmaları gerekçe gösterilebilir. Bu araştırmada en fazla tekrar eden metafor 8 tekrarla “kedi” ardından 6 tekrarla “kaplumbağa” ardından 4 tekrarla “bukalemun” metafor imgeleridir. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere ilişkin geliştirdikleri metaforların hangi kavramsal kategoriler altında toplanabileceği üzerinde de çalışılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar önceden belirlenmiş 15 kategori altında toplanmıştır. Kavramsal kategoriler sınıf öğretmenlerinin cinsiyeti, mezun olduğu ve atamasına esas okul türü bağlamında değerlendirildiğinde sınıf öğretmenlerin oluşturdukları metaforlarda anlamlı bir fark görülmemektedirken, kavramsal kategoriler sınıf öğretmenlerinin yaşı, mesleki kıdemi ve okuttıkları sınıf düzeyi bağlamında değerlendirildiğinde ise sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları metaforlar ile anlamlı bir fark görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları bu metaforlar diğer araştırmacıların çalışmalarındaki metaforlar ile karşılaştırıldığında katılımcıların verdikleri metafor örneklerinde benzerlik ve farklılıklar saptanmıştır. Bu araştırmanın öğretmenlerin; göçmen öğrencilere yönelik metaforik algılarının ve tutumlarının belirlenmesinin yanında yapılacak olan araştırmacılara kaynaklık etmesi beklenmektedir.

Anahtar kelimeler: Sınıf Öğretmeni, Göçmen Öğrenci, Algı, Metafor, Metaforik Algı

¹**Sorumlu Yazar:** Prof. Dr., Yalçın Bay, E-mail: yalcinbay@anadolu.edu.tr

²**Yazar:** Uzm. Öğretmen, Hümeyra Biltürk, humeyrabilturk@gmail.com

Investigation of Classroom Teachers' Perceptions to Migrant Student by Metaphors

ABSTRACT

The main purpose of the research is to determine the perceptions of classroom teachers towards immigrant students through metaphors. It is important how classroom teachers perceive and define their immigrant students and how they explain this in their own way. When the research conducted was examined, it was determined that there were few studies on classroom teachers' attitudes towards immigrant students. The study group of the research consists of 27 volunteer classroom teachers working in primary schools affiliated to the Esenyurt District Directorate of National Education in Istanbul. All teachers who voluntarily participated in the study group have immigrant students in their classes. During the data analysis process, the content analysis technique, which is often used in qualitative research, was used. As a result of the research, teachers used 306 different metaphor images while expressing their perception of immigrant students in terms of 15 categories. The reason why the participants produce many and different metaphors for immigrant students can be that they have different experiences, thoughts and perspectives. In this research, the most recurring metaphor is "cat" with 8 repetitions, then "turtle" with 6 repetitions, then "chameleon" with 4 repetitions. In the study, the conceptual categories under which the metaphors developed by classroom teachers regarding immigrant students could be grouped were also studied. The results obtained from the research were collected under 15 predetermined categories. When the conceptual categories are evaluated in the context of the classroom teachers' gender, the school they graduated from and the type of school on which they are assigned, there is no significant difference in the metaphors created by the classroom teachers. When these metaphors created by classroom teachers were compared with the metaphors in other researchers' studies, similarities and differences were detected in the metaphor examples given by the participants. Teachers of this research; It is expected to be a source for future researchers as well as determining the metaphorical perceptions and attitudes of immigrant students.

Key words: Classroom Teacher, Immigrant Student, Perception, Metaphor, Metaphorical Perception

Giriş

Tarih boyunca insanlar doğup büyüdükleri yaşam alanlarını doğa olayları, kültürel çatışmalar ve savaş ortamı gibi zaruret hâllerinden ötürü terk etmiştir. Göç ifadesi Türk Dil Kurumu (TDK) Türkçe Sözlüğünde ‘ bireyin ya da toplulukların bir yerden başka bir yerleşim yerine, bir ülkeden başka bir coğrafyaya, toplumsal, ekonomik, siyasi sebeplerle gitmesi, taşınması, muhaceret veya hicret’ biçiminde tanımlanır (TDK, 2015). Göç, insanların yaşadıkları ülkeden başka bir ülkeye veya sınıra taşınmasıdır, eyalet içi seyahat anlamına gelir (Perruchoud ve Cross, 2011). Eğitim ve zaman kısıtlaması olan veya olmayan bir iş, bir yer bulmak için yer değiştirme hareketi göç olarak adlandırılırken (Sağlam, 2006) göçmenler ise ikamet ettikleri ülkeden başka bir ülkeye yasal olarak giren ve ikamet ettikleri ülkenin yasalarına göre yaşayan kişi olarak tanımlanmış (Demir ve Erdal, 2012). Bu açıdan bakıldığında göç ve göçmenlik kavramı için pek çok tanımın yapılabileceği görülmektedir.

İnsanlık tarihi boyunca yapılan bilimsel araştırmalar insanı yerinden eden ve göç olarak adlandırılan bu hareketin daha çok güvenlik ihtiyacı ve beslenme nedenleriyle olduğunu gösterse de diğer yandan eğitim, dini faktörler, sağlık sebepleri gibi kişisel sebepler de insanlarda daha iyi yaşam standartlarına erişme arzusu uyandırmaktadır ve göçe sebebiyet vermektedir. Bu doğal, siyasi, ekonomik ya da sosyal/kişisel nedenlerle gerçekleştirilen yer değiştirme hareketleri bireysel ya da kitleler hâlinde, kontrollü ya da kontrolsüz olarak gözlemlenebilmektedir. Kontrolsüzce ve yoğun şekilde göç edilen ülkelerdeki bazı yapılarda birtakım olumsuz değişiklikler meydana gelmiştir. Türkiye de coğrafi konumu bakımından elverişli olması itibarıyla komşu ülkelerden ya da diğer coğrafyalardan büyük göçlere maruz kalmış ve bu göçlerin düzensiz oluşu da Türkiye’yi birçok alanda epeyce etkilemiştir. Türkiye’nin kalkınmasında temel rolü üstlenen eğitim de bu göç hareketlerinin sonuçlarından etkilenen başlıca yapılar arasındadır.

Milli Eğitim Temel Kanununun amaç ve görevler başlıklı 23.maddesi incelendiğinde milli eğitimin genel amacına ve temel ilkesine uygun olarak ilköğretimin amaç ve görevi Türkiye’de yaşayan çocuklara iyi bir yurttaş olabilmek için gerekli temel bilgileri, becerileri, davranışları ve tutumları kazandırmak ve her Türk çocuğunu milli ahlak anlayışına uygun ilgi ve kabiliyetleri açısından yapılandıracak üst öğrenime hazır hâle getirmektir (Milli Eğitim Temel Kanunu, 1739). Türkiye’ye komşu ülkelerden ya da başka coğrafyalardan yapılan

göçlerle birlikte gelen ve resmî olarak ilköğretim kademelerine kaydolun göçmen çocuklar bir şekilde Türk eğitim sisteminin beklentilerine ve kültürüne uyum sağlamaya çalışmaktadır.

Eğitim ve öğretime erişim evrensel bir insan hakkıdır. Eğitime erişim, kaliteli eğitim ve öğretim kadar önemlidir. Bu nedenle verilecek eğitim, farklı etnik kökenden ve farklı ihtiyaçlara sahip öğrencilere hitap etmeli ve ulaştırılmalıdır. Bu bağlamda ülkemiz göçmen eğitimi konusunda iyi bir anlayışa sahiptir. Ülkemiz yıllar boyu göçmen öğrencilerin Türk eğitim sisteminin beklentilerine ve kültürüne uyum sağlaması amacıyla göçmen eğitimi politikaları uygulamaktadır. 2011 yılına kadar yalnızca üniversitelerdeki yabancı öğrencilere yönelik Türkçe Öğretim Merkezleri (TÖMER) tarafından Türkçe öğretimi verilmekte iken 2011 yılı itibariyle okul öncesi ve lisans dönemini kapsayacak daha kapsamlı bir göçmen eğitimi gerekli olmuştur. Bu süreçteki göçmen eğitimine Halk Eğitim Merkezlerine bağlı bazı kurumlar da entegre edilmiştir. Zamanla Türkiye'ye olan göçlerin artması ve bu göçlerin uzun süreli ya da kalıcı hâle gelmesiyle de eğitim politikasının kapsamı daha da genişletilecek adımlar atılmaya başlanmıştır. 2016 yılında Avrupa Birliği PIKTES (Göçmen öğrencilerin Türk eğitim sistemine adapte edilmesi) projesi ile Türkiye'nin bu amacına destek olmuştur. PIKTES'in genel amacı: Türkiye'deki göçmen olarak adlandırılan Suriyeli öğrencilerin Türkiye'de eğitim öğretim almalarıdır. PIKTES'in özel amacı ise göçmen olarak adlandırılan Suriyeli öğrencilerin Türk eğitim sistemine entegre edilmesi hususunda Millî Eğitim Bakanlığının çalışmalarını desteklemektir.

Ayrıca yine aynı amaca hizmet edecek şekilde 26 ilde Geçici Eğitim Merkezleri de kurulmuştur. Geçici Eğitim Merkezlerinde farklı branşlardan öğretmenler vardır. Zamanla rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümünden öğretmenler ve gönüllü mülteci olup Arap kökenli öğretmenler de sürece dahil edilip görevlendirilmiştir. Zamanla Geçici Eğitim Merkezlerinin görevine son verilmiş ve kapatılmış olsa da göçmen nüfusun artması ve öğrencilerin örgün eğitim için yeteri kadar hazır olmaması uyum sınıflarının açılmasını gerekli kılmıştır. Yabancı öğrenci bilgi sistemi (YOBİS) ile uyum sınıflarına katılan öğrenciler kayıt altına alınarak işlenmiştir (Gün ve Yüksel, 2021). Türk eğitim sistemi göçmen eğitimi politikalarıyla ve eğitim sistemi ile göçmen bireyin yaşadığı kültürü tanımlamasına ve yeniliklerin hayata dahil edilmesine yardımcı olmalı; bu sayede bireyler yaşadıkları toplumun üretken, aktif ve etkin bireyleri hâline gelebilmeli ve diğer toplumların bireyleriyle uyumlu olarak yaşayabilmelidir (Cırık, 2008). Göçmen öğrenciler Türk eğitim sistemine uyum sürecinde zaman zaman kendilerini güçsüz ve dışlanmış hissetmekte olup bu hisler beraberinde yabancılaşma sorununu doğurmaktadır. Yasal sorunları aşmış ve Türk eğitim sistemine girmiş olan göçmen öğrencilerin yaşadığı bu sıkıntıların giderilmesi için göçmen öğrencinin topluma yabancı bir birey olmaktan çıkarılması ve topluma uyum sağlayabilmiş bireyler hâline getirilmesi önem arz etmektedir. Bu amaç kapsamında alınacak tedbir ve uygulanacak yöntemler Türk eğitim sisteminde ortaya çıkan düzensizlik, karmaşıklık ve belirsizliğin ortadan kalkmasında etkili olacaktır. Bu süreçte zorunlu eğitimin ilk kademesinde görev yapan sınıf öğretmenlerine fazlaca görev düşmektedir.

Ulu önder Mustafa Kemal Atatürk sınıf öğretmenini şöyle tanımlamıştır; 21.yy'ın "fikri, vicdanı, irfanı hür olan" nesillerin temellerini atan kişilerdir. Sınıf öğretmenleri; bireylerin bilişsel, psiko-sosyal gelişimlerinde fazlaca öneme sahip bir yaşam döneminde, çocukları çok yönlü etkileyerek gelecek kuşakların zihinsel gelişimlerini besleyen; bireyin kendisine, topluma ve dış dünyaya karşı davranışlarının ve düşüncelerinin çerçevesini belirleyen böylece şekillendiren; gelecek kuşakların yaşama şeklini büyük oranda etkileyerek araştırma, iletişim, problem çözme, analitik düşünme, estetik ve yaratıcılık becerilerinin gelişimlerini hızlandıran kişidir (Senemoğlu, 2003). Algı kavramı, Türk Dil Kurumu (TDK) Türkçe Sözlüğünde "Bir şeye dikkatin yöneltilerek o şeyin bilincine varmak, idrak etmek"

olarak açıklanmaktadır. Metafor algılarımızın yansıması, bilinmeyenleri bilinenlerle izah etmek, benzetme ya da mecaz olarak tanımlanabilir. Lakoff ve Johnson (1980) metaforların bireyler bazı kavramları ya da durumları nasıl algılıyor ne şekilde veya nasıl düşünüyor ve ne yapıyorsa o şekilde tasarlandığını ve metaforların düşüncelerimizi daha etkin, canlı ve çekici bir hâle getirmekle birlikte, bireylerin algılarını ve anlayış biçimlerini de yapılandırıp şekillendirdiğini belirtmiştir (Dündar ve Karaca, 2013). Metaforlar normal yaşamda izah edilmek istenen çoğu kelimeyi karşılayabilecek kapsama sahip ve ortaya çıkmak ya da ifade edilmek istenenin en kolay, yaratıcı ve kalıcı yoldan ifade edilmesine yardım eden kelimelerdir (Koç, 2014). Kavramın yada olgunun nasıl algılandığını ortaya koymak için metafor kullanılır (Aydın, 2011). Metaforun özü bir şeyi başka bir şey kullanarak anlatmaktır (Dündar ve Karaca, 2013). İnsanın anlamsız gibi görünen nesnel gerçeklikten yorumlar yoluyla anlamlar çıkarmasının ve yaşantı ve deneyime anlam kazandırmasının araçlarıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilerini nasıl algıladıkları, tanımladıkları ve bunu kendilerince nasıl açıkladıkları önemlidir. Bu bağlamda bu çalışmanın öğretmenlerin göçmen öğrencilerine ilişkin metaforik algılarını belirlemede ve öğretmenlerin göçmen öğrencilere yönelik tutumlarını ortaya çıkarmada ve diğer araştırmacılara ışık tutarak alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere ilişkin algılarını hangi metaforlarla ifade ettiğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1. Sınıf öğretmenleri göçmen öğrencilere ilişkin algılarını hangi metaforlar aracılığıyla açıklamaktadır?
2. Sınıf öğretmenleri göçmen öğrencilere ilişkin geliştirdikleri metaforlar hangi kavramsal kategoriler altında toplanabilir?
3. Sınıf öğretmenleri göçmen öğrencilere ilişkin geliştirdikleri metaforları, öğretmenlerin yaşı, cinsiyeti, meslekteki hizmet süresi, kaçınıcı sınıfı okuttuğu, kaç yıldır göçmen öğrencilere eğitim-öğretim verdiği, sınıfındaki göçmen öğrenci sayısı bakımından incelenmesi.

Yöntem

Araştırma Modeli

Sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik algılarının metaforlar yoluyla incelemesi amaçlanan bu çalışmada nitel araştırma deseni olan olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Araştırma deseni olan olgubilim çalışmasında bireysel algılarımızın ortaya çıkarılması ve değerlendirilmesi amaçlanır.

Olgubilim deseni farkında olup da derinlemesine anlayamadığımız olgulara açıklık getirmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Olgubilim (fenomenoloji) Sıklıkla karşılaştığımız fakat algılayamadığımız durumları araştırmayı hedefleyen çalışmalar için kullanılacak bir desendir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Olgubilim araştırmalarındaki veri kaynakları; araştırılmak istenen olguyu yaşanmış, olguyu dışa yansıtabilecek ya da dışa vurabilecek bireyler veya gruplardır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Veri Seti

Sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik algılarını metaforlar yoluyla tespit etmeyi amaçlayan bu çalışmanın katılımcıları, İstanbul'da Millî Eğitim Bakanlığı'na (MEB) ait ilkokullarda görev yapan 27 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Katılımcı öğretmenlerin 18'i kadın 9'u erkektir. Öğretmenlerin 12'si 1. sınıf, 7'si 2. sınıf, 3'ü 3. sınıf, 5'i ise 4. sınıf

okuttuğu belirlenmiştir. Mesleki kıdeme bakıldığında; 12'si 0-5 yıl, 8'i 6-10 yıl, 1'i 11-15 yıl, 6'sı 16-20 yıl, 1 öğretmen ise 21 yıl ve üstünde görev yaptığı tespit edilmiştir. Yaşları incelendiğinde, 13'ü 22-30 yaş, 7'si 30-40 yaş, 4'ü 40-50 yaş, 3'ü öğretmen ise 50 yaş ve üstünde olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin 18'inin 0-5 yıl, 7'si 6-10 yıl, 2 öğretmen ise 11-15 yıldır göçmen öğrencilere eğitim verdikleri tespit edilmiştir. Sınıflarındaki göçmen öğrenci sayısı incelendiğinde, 8 sınıfta 6-10 öğrenci, 17 sınıfta 11-15 öğrenci, 1 sınıfta 6-20 öğrenci olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin mezun oldukları ve atamalarına esas okul türü incelendiğinde; 24 öğretmen Eğitim Fakültesi (Sınıf Öğretmenliği), 2 öğretmen Eğitim Fakültesi (Diğer Bölümler), 1 öğretmen ise Diğer Fakülte mezunu olduğu tespit edilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veri toplama aracı olan öğretmen gözlem formu için 3 uzman görüşü alınmıştır. Gözlem formu 2 bölümden oluşmaktadır. 1.bölüm cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, kaçınıcı sınıfı öğretmeni olduğu ve mezun olunan okul türü gibi kişisel bilgilerden oluşmaktadır. 2.bölüm ise sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrenciler hakkındaki metaforik algılarını değerlendirdikleri kısımdır. Gözlem formuna son şekli verildikten sonra okulda katılımcılara uygulanmaya başlanmıştır. Ardından veri toplama aşamasına geçilmiştir. Bu süreç okul idaresiyle kararlaştırılmış olan gün ve saatte, katılımcıların gönüllülük esasına dikkat edilerek uygulanmıştır. Sınıfında göçmen öğrencisi bulunan sınıf öğretmenlerine veri toplama aracımız olan anket formu dağıtılmıştır. Sınıf öğretmenlerine anket formunu diledikleri zaman teslim edebilecekleri yönünde özellikle bilgi verilmiştir. Anket formu uygulanırken katılımcıların bir metafor üzerinde yoğunlaşmaları istenmiştir. Hemen ardından “çünkü” ifadesiyle de metaforu açıklayan dayanakları ve gerekçeleri özellikle belirtmeleri istenmiştir. Herhangi bir örneğin altında kalmamaları için de anket formunda örnek teşkil edebilecek herhangi bir metafor örneğine ve bir metafor açıklamasına yer verilmemiştir. Formdaki bilgilerin tamamının el yazısıyla doldurulması istenmiştir. Bu çalışmada veriler analiz edilirken her sınıf öğretmenine SÖ1, SÖ2, SÖ3,...,SÖ27 şeklinde birer numara verilmiştir. Veri analizi çalışması sürecinde nitel araştırmalarda çoğunlukla başvurulan içerik analizi tekniğinden faydalanılmıştır. “İçerik analizinin temel süreci, benzer verileri belirli kavram ve konular altında toplamak ve okuyucunun anlayabileceği şekilde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Bulgular

1. Alt Amaca İlişkin Bulgular

Alt amaçlardan birincisi “Sınıf öğretmenleri göçmen öğrencilere ilişkin algılarını hangi metaforlar aracılığıyla açıklamaktadır?” olarak ifade edilmiştir. Bu bölümde sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere ilişkin ürettikleri metaforlar Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Sınıf Öğretmenlerinin Göçmen Öğrencilere Yönelik Geliştirdikleri Metaforlar

Metafor	F	Metafor	F	Metafor	F
Kedi	8	Elektro şok	2	Okyanus	2
Kaplumbağa	6	Gelin kaynana	2	Patlamış mısır	2
Bukalemun	4	Hacıyatmaz	2	Taş	2
Sudan çıkmış balık	3	Kaktüs	2	Tilki	2
Ağa	2	Kapalı kutu	2	Tiyatrocu	2
Ayna	2	Maymun	2	Topaç	2
Baştan yanlış iliklenmiş düğme	2	Papağan	2	Uzay	2
Açgözlü	1	Güneş	1	Oyun hamuru	1
Aç insan	1	Güneş	1	Pamuk	1
Aç kurtlar	1	Her çocuk gibi	1	Papağan	1
Acemi bir boksör	1	Heykel	1	Papatya	1

Metafor	F	Metafor	F	Metafor	F
Acı bir kahve	1	Hindistan cevizi	1	Parçalı bulutlu	1
Ağaç	1	Ihlamur çiçeği	1	Parfüm	1
Ağaçtan düşen yaprak	1	İki beden küçük kıyafet	1	Paslanmış bir çivi	1
Akranlar	1	İlaç	1	Paslanmış çaydanlık	1
Aksamadan çalışan motor	1	İp cambazı	1	Patlamaya hazır volkan	1
Altın	1	Işık	1	Patlamış mısır	1
Arap atı	1	Isırgan otu	1	Patlayan mısır	1
Arı	1	İstanbul havası	1	Patlayan şeker	1
Artı	1	İstekli	1	Penguen	1
Asansör	1	İsveç çakısı	1	Pişmeye hazır yemek	1
Avokado	1	İthalat	1	Potpori halay	1
Avrupa	1	Jeneratör	1	Pusudaki bir kurt	1
Ayçiçeği	1	Kale	1	Radyo	1
Ayna	1	Kalemtraş	1	Rahat	1
Bakışmak	1	Kalpleri gibi bembeyaz	1	Rezidans	1
Bal arısı	1	Kapalı	1	Rötar yapanuçak	1
Balon	1	Kapalı birkutu	1	Rüzgâr	1
Banka	1	Kapalı Facebook grubu	1	Saat	1
Başarılı	1	Kapalı kumbara	1	Saat	1
Baykuş	1	Kapana kısılmış fare	1	Sallanan bir salıncak	1
Bayrak yarışı	1	Kaplumbağanın kabuğu	1	Şapka	1
Beyaz koyunlar içinde kara koyun	1	Karınca	1	Sarmaşık	1
Bilgisayar	1	Karınca	1	Saydam bir cam	1
Bir ağacın yaprakları	1	Kartal	1	Sebze	1
Bir buket çiçek	1	Karun	1	Seksek oyunu	1
Bir fidan	1	Kaşık	1	Sepetteki meyveler	1
Bir varmış bir yokmuş	1	Kaya	1	Serçenin gözyaşı	1
Biz	1	Kedi ile fare	1	Sıcak fırın	1
Bizim	1	Kelek	1	Silgi	1
Boş bir çuval	1	Kendi içine kapanık	1	Şimşek	1
Boş bir çuval	1	Kibrit	1	Sincap	1
Boş bir duvar	1	Kilim	1	Şişirilen balon	1
Bozuk saat	1	Kırılgan	1	Solmuş bir gül	1
Buğday tarlası	1	Kirpi	1	Su	1
Buzdağı	1	Kitap	1	Su	1
Çalgı aleti	1	Kitap	1	Su anahtarı	1
Cam	1	Kıyafet	1	Sudaki balık	1
Cam parçası	1	Konuşmayan bebek	1	Taş	1
Camın buğulanması	1	Kördüğüm	1	Taşıma suyla dönenler	1
Canavar	1	Koyun	1	Tavşan	1
Çanta	1	Koyun	1	Teknoloji	1
Çaya atılan şeker	1	Kozadan çıkmış tırtıl	1	Tembel hayvan	1
Çengelli iğne	1	Kümes	1	Tepkisel bir birey	1
Cevher	1	Kurnaz bir tilki	1	Tilki	1
Ceylan	1	Kurt	1	Toplu konut	1
Çiçek	1	Kurt sürüsü	1	Trabzon	1
Çiçek	1	Kuzu sürüsü	1	Turist bir uzaylı	1
Çifte kumru	1	Lama	1	Tutarsız bir birey	1
Çilek bahçesindeki elma	1	Lunapark	1	Ürkek bir ceylan	1

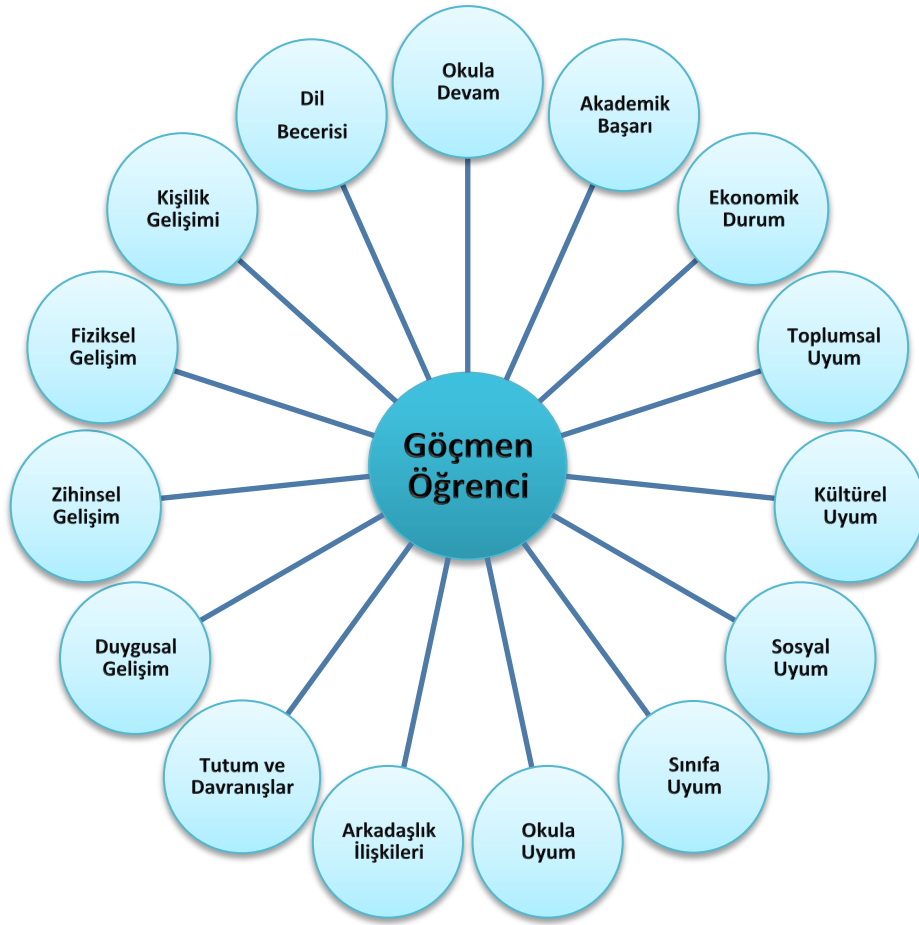
Metafor	F	Metafor	F	Metafor	F
Cılız bir çocuk	1	Maden	1	Ürkek bir ceylan	1
Cümlelerin anlamını bozan kelime	1	Magnet	1	Ürkek bir kedi	1
Çirkin ördek yavrusu	1	Mahkeme duvarı	1	Üstün	1
Çita	1	Maske	1	Uyumlu	1
Çöldeki kar	1	Matematik	1	Uzun bir merdiveni çıkmak	1
Dalga	1	Mayalanan hamur	1	Vaktinde beklenen	1
Dengesi olmayan terazi	1	Maymuncuk	1	Varyemez	1
Deniz dalgası	1	Mendil	1	Volkanik dağ	1
Dere	1	Merkez bankası	1	Yabani	1
Deve hörgücü	1	Metrobüs	1	Yağmur	1
Dik yokuş çıkmak	1	Mevsiminde açanmeyve	1	Yarı dolu çuval	1
Dilsiz	1	Mevsimlik işçi	1	Yarış atı	1
Düz bir yol	1	Mezura	1	Yaşıtları	1
Elden fırlamış bahçe hortumu	1	Mıknatıs	1	Yavaş bir kaplumbağa	1
Elma ağacı	1	Misafir	1	Yavru bir kedi	1
Elti	1	Mozağin bir parçası	1	Yazı hataları olan cümle	1
Engeli atlama	1	Mozaik bir toplum	1	Yazın saz çalan ağustos böceği	1
Fare	1	Muhabbet kuşu	1	Yemek	1
Farklı kokan çiçekler	1	Nehir	1	Yeni gelin	1
Farklı renkler	1	Normal	1	Yılan	1
Farksız	1	Öğrenmeye hazır çocuk	1	Yontulmayan tahta	1
Fotoğraf	1	Okul değiştiren öğrenci	1	Yürümeye başlamış bebek	1
Gazeteci	1	Okyanus	1	Zamanında aşılana ağaç	1
Gece gündüz	1	Okyanusta bir damla	1	Zamanında olgunlaşan meyve	1
Gece konu	1	Olgunlaşmamış avokado	1	Zehir	1
Gelincik	1	Olgunlaşmış muz	1	Zeytinyağı	1
Gofret	1	Olumlu	1	Zil	1
Gömlük üzerine giyilen atlet	1	Orman	1	Zor bir problem	1
Gözlük	1	Ormandaki ağaçlar	1	Zor problem	1
Toplam Metafor İmgesi	354			Toplam Katılımcı Sayısı	27

İlkokulda görev yapan 27 sınıf öğretmeni 306 farklı metafor ifadesi kullanmıştır. En fazla frekansa sahip, tekrar eden metafor 8 frekansla “kedi”, 6 frekansla “kaplumbağa” ardından 4 frekansla “bukalemun” metafor imgeleridir. Araştırmaya katılım göstermiş 27 sınıf öğretmenin göçmen öğrencilere yönelik çok sayıda ve farklı metaforlar üretmelerinin nedeni olarak birbirlerinden farklı deneyimlere, düşünce ve bakış açılarına sahip olmaları gerekçe gösterilebilir. Bu araştırmadaki en sık tekrar eden metaforlar incelendiğinde metafor imgelerinin bitki, hayvan, eşya türünde ifadeler olduğu belirtilebilir. Fakat katılımcıların insanla ilgili ya da soyut kavramları daha az kullandıkları görülmüştür.

2. Alt Amaca İlişkin Bulgular

Alt amaçlardan ikincisi “Sınıf öğretmenleri göçmen öğrencilere ilişkin geliştirdikleri metaforlar hangi kavramsal kategoriler altında toplanabilir?” olarak ifade edilmiştir. Bu bölümde sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere ilişkin ürettikleri metaforlara ve önceden belirlenmiş kategorilere yer verilmiştir. Belirlenen kategoriler çerçevesinde katılımcıların ürettikleri metaforlar, sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden alıntılara yer verilerek değerlendirilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrenciler kavramına ilişkin ürettikleri metaforlar, “dil becerisi”, “kişilik gelişimi”, “fiziksel gelişim”, “zihinsel gelişim”, “duygusal gelişim”, “tutum ve davranış”, “arkadaşlık ilişkileri”, “sınıfa uyum”, “okula uyum açısından”, “sosyal uyum”, “kültüre uyum”, “toplumsal uyum”, “ekonomik durum”, “akademik başarı”,

“okula devam” olmak üzere on beş farklı kategori altında oluşturulmuştur ve bu kategoriler Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1. Sınıf öğretmenlerinin belirlenen kategoriler çerçevesinde göçmen öğrencilere ilişkin ürettikleri metaforlar

Dil Becerisi Kategorisinde Göçmen Öğrenci

Göçmen öğrenciyi dil becerisi kategorisinde değerlendiren sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları metaforlar 1 frekansla şunlardır: yavaş bir kaplumbağa, papağan, çalgı aleti, sudan çıkmış balık, camın buğulanması, su, açgözlü, aç insanlar, ayna, hacıyatmaz, tazı, konuşamayan bebek, maymuncuk, yazım hataları olan cümle, 3 yaşındaki bir çocuk, radyo, İsveç çakısı, boş bir çuval, tembel hayvan, gül, papağan, olgunlaşmamış avokado, dilsiz, muhabbet kuşu, okyanus.

Katılımcı sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik dil becerisi kategorisi açısından oluşturdukları metaforları nasıl açıkladıkları ile ilgili örnekler aşağıda belirtilmiştir.

SÖ4: “Dilsiz gibidir çünkü hiç Türkçe kelime bilmiyorlar görsellerle okuma yazma sürecini ilerlettik.”

SÖ5: “Olgunlaşmamış avokado gibidir çünkü dil becerilerini geliştirmek için desteğe vezamana ihtiyaçları var.”

SÖ6: “Papağan gibidirler sadece ezber yapıyorlar.”

SÖ8: “Sudan çıkmış balık gibidirler anlamada ve konuşmada zorluk çekmektedirler.”

SÖ9: “Boş bir çuval gibidirler çünkü içini öğretmenler ve çevre doldurur.”

SÖ11: “Papağan gibidir tekrar ederek öğrenir.”

- SÖ12: “Çalgı aleti gibidir çünkü sadece seslendirme yapıyorlar.”
SÖ13: “Sudan çıkmış balık gibidir çünkü bilmedikleri bir dili öğrenmeye çalışıyorlar.”
SÖ18: “Ayna gibidir çünkü söylenen kelimeleri karşısındakine aktarır.”
SÖ19: “Hacıyatmaz gibidir çünkü ne yıkılıyorlar ne de mükemmeller.”
SÖ20: “Tazı gibi çünkü öğrenmeyi öğrenmiştir.”
SÖ21: “Konuşamayan bebek gibi çünkü bir şey bilmiyorlar.”
SÖ23: “Yazım hataları olan cümle gibi çünkü çok fazla eksikleri var.”
SÖ 24: “3 yaşındaki çocuk gibidir çünkü dil becerisi açısından zayıftır.”
SÖ25: “Bebek gibidir çünkü bir şey bilmiyorlar.”

Kişilik Gelişimi Kategorisinde Göçmen Öğrenci

Göçmen Öğrenciyi kişilik gelişimi kategorisinde değerlendiren sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları metaforlar şunlardır: rezidans, tilki, deniz dalgası, sudan çıkmış balık, zor problem, fidan, ceviz, ağaçtan düşen bir yaprak, heykel, her biri farklı renkte kutu, oyun hamuru, avokado, paslanmış çivi, tiyatrocü, kitap, ayna, normal insanlar, kirpi, kurnaz bir tilki, aslan, ürkek bir ceylan, tilki, mayalanan hamur, olgunlaşmamış çağla, tutarsız bir birey, ışık.

Katılımcı sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik kişilik gelişimi kategorisi açısından oluşturdukları metaforları nasıl açıkladıkları ile ilgili örnekler aşağıda belirtilmiştir.

- SÖ1: “Rezidans gibidir çünkü iniş ve çıkışları yüksektir.”
SÖ3: “Deniz dalgaları gibidir çünkü gelişimleri gelgitlerle doludur.”
SÖ4: “Sudan çıkmış balık gibidir çünkü yeni ülke, yeni arkadaşlıklar ve kültür de farklı olunca kurallara ayak uydurmakta zorlanıyorlar.”
SÖ5: “Zor problem gibidir çünkü çözmesi zordur.”
SÖ8: “Ağaçtan düşen bir yaprak gibidir çünkü kendilerini ifade edemedikçe yok oluyorlar.”
SÖ11: “Oyun hamuru gibidir çünkü nasıl şekil verirsek öyle şekil alıyor.”
SÖ12: “Avokado gibidir çünkü bir türlü olgunlaşamıyorlar.”
SÖ13: “Paslanmış bir çivi gibidir çünkü benliklerini oluşturmakta zorluk çekiyorlar.”
SÖ18: “Kirpi gibidirler çünkü içine kapanıktır yanına kimseyi yanaştırmaz.”
SÖ21: “Ürkek bir ceylan gibidir çünkü utangaçtır.”
SÖ23: “Mayalanan hamur gibidir çünkü kişiliğini etkileyen birçok faktör vardır ve kişiliğinin oturması için zamana ihtiyacı vardır.”
SÖ24: “Olgunlaşmamış çağla gibidir çünkü yeterli kişilik gelişimi sağlanmamıştır.”
SÖ25: “Tutarsız bir birey gibidir çünkü ne yapacağı belli değildir.”

Fiziksel Gelişim Kategorisinde Göçmen Öğrenci

Göçmen Öğrenciyi fiziksel gelişim kategorisinde değerlendiren sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları metaforlar şunlardır: çiçek, her çocuk gibi, orman, aynı, sebze, kozadan çıkan tırtıl, meyve, mevsiminde açan meyve, ışık, farklılık yok, elden fırlamış bahçe hortumu, taş, solmuş bir gül, bayrak yarışı, şapka, yaşlıları, bir fidan dalga, genetiğiyle oynanmış meyve, serçe, aslan, kaya, zamanında olgunlaşmış meyve, normal. Katılımcı sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik fiziksel gelişim kategorisi açısından oluşturdukları metaforları nasıl açıkladıkları ile ilgili örnekler aşağıda belirtilmiştir.

- SÖ1: “Çiçek gibidir besledikçe büyüyor.”
SÖ3: “Orman gibidir çünkü farklı ağaçlardır ama bir bütün içindeler.”
SÖ5: “Sebze gibidir çünkü gelişimleri beslenmelerine göre farklılık gösterir.”
SÖ9: “Işık gibidir çünkü çok hızlı gelişim gösterirler.”
SÖ12: “Taş gibidirler çünkü iyi görünüyorlar.”

- SÖ18: “Dalga gibidir her geçen zaman daha da büyüyor.”
SÖ19: “Genetiğiyle oynanmış meyve gibidir çünkü hormonlular.”
SÖ21: “Aslan gibidir çünkü kuvvetlidir.”
SÖ22: “Kaya gibidir çünkü dayanıklıdır.”
SÖ23: “Zamanında olgunlaşan meyve çünkü fiziksel gelişimlerinde bir farklılık yoktur.”

Zihinsel Gelişim Kategorisinde Göçmen Öğrenci

Göçmen Öğrenciyi fiziksel gelişim kategorisinde değerlendiren sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları metaforlar şunlardır: kale, her çocuk gibi, cevher, zeka küpü, nehir, kapılar ardındaki hediye, kapana kısılmış fare, arı, farklı kokan çiçek, tilki, olgunlaşmış muz, saat, engelli atlama, rüzgâr, zehir, akranlar, zamanında aşılana ağaç, ceviz, tazı, kurt, uzay, düz bir yol, tilki, yeni doğmuş bebek.

Katılımcı sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik zihinsel gelişim kategorisi açısından oluşturdukları metaforları nasıl açıkladıkları ile ilgili örnekler aşağıda belirtilmiştir.

- SÖ3: “Cevher gibidir çünkü işlenmesi ve şekillenmesi gerekir.”
SÖ5: “Zeka küpü gibidir çünkü zeki ve çalışkan öğrenciler.”
SÖ9: “Arı gibidir çünkü çalışkan ve öğrenmeye açıklar.”
SÖ11: “Tilki gibidirler çünkü zekiler.”
SÖ12: “Olgunlaşmış muz gibiler çünkü zihin olarak iyi seviyedeler.”
SÖ13: “Saat gibi tıkır tıkır gibidir çünkü bu yaşta çocukların zihinsel gelişimi hızlıdır.”
SÖ16: “Zehir gibidir çünkü çift dil bilmenin avantajını yaşarlar.”
SÖ19: “Ceviz gibidir çünkü beynin vücut bulmuş hali gibi zekidirler.”
SÖ20: “Tazı gibidir çünkü öğrenmeyi öğrenmiştir.”
SÖ25: “Yeni doğmuş öğrenmeye hazır bir çocuk gibidir çünkü isteklidir.”

Duygusal Gelişim Kategorisinde Göçmen Öğrenci

Göçmen Öğrenciyi fiziksel gelişim kategorisinde değerlendiren sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları metaforlar şunlardır: elma ağacı, okyanusta bir damla, baharda yeni açan çiçek, aynı, artı, cam, çilek ve havuç, patlamaya hazır volkan, cam, ormandaki farklı ağaçlar, lama, gofret, şimşek, fotoğraf, parfüm, kapalı kutu, ürkek bir kedi, cam parçası, dik yokuşu çıkmak, fil, kedi, yavru kedi, zor bir problem, asansör, papatya, gökkuşağı.

Katılımcı sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik duygusal gelişim kategorisi açısından oluşturdukları metaforları nasıl açıkladıkları ile ilgili örnekler aşağıda belirtilmiştir.

- SÖ6: “Cam gibidir çünkü aşırı duygusal, kırılabilir ve hassastır.”
SÖ9: “Cam gibidir çünkü kırılabilir.”
SÖ12: “Gofret gibidir çünkü dokunduğunda kırılıyorlar.”
SÖ13: “Şimşek gibidir çünkü her şeyden çok fazla etkileniyorlar.”
SÖ16: “Kapalı kutu gibidir çünkü bazen ne hissettiklerini anlamak güçtür.”
SÖ17: “Ürkek bir kedi gibidir çünkü bilmediği birçok şey onları korkutuyor.”
SÖ18: “Cam parçası gibidir çünkü çok hassastır.”
SÖ19: “Dik yokuşu çıkmak gibidir çünkü duygularını ifade etmekte zorlanıyorlar.”
SÖ20: “Fil gibidir çünkü küçük yaşta yersiz yurtsuz kalmıştır.”
SÖ21: “Kedi gibidir çünkü hassastır.”
SÖ22: “Yavru kedi gibidir çünkü sevgi doludur.”
SÖ23: “Zor bir problem gibidir çünkü duygularını ifade etmekte çok zorlanıyorlar.”
SÖ24: “Yavru bir kedi gibidir çünkü farklı kültürden geldikleri için daha ürkeklerdir.”

Zihinsel Gelişim Kategorisinde Göçmen Öğrenci

Göçmen Öğrenciyi tutum ve davranış kategorisinde değerlendiren sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları metaforlar şunlardır: dere, aç kurtlar, saydam bir cam, keçi, jeneratör, yağmur, doğal ortamından alınmış canlı, pusudaki bir kurt, kibrit, bir sepetteki meyveler, lama, kelek, paslanmış çaydanlık, ip cambazı, teknoloji, kırılğan, acemi bir boksör, patlayan şeker, boş bir duvar, çizgili fok, yontulmayan tahta, patlayan mısır, balon, kaplumbağa, tepkisel bir birey, asansör, kuzu.

Katılımcı sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik tutum ve davranış kategorisi açısından oluşturdukları metaforları nasıl açıkladıkları ile ilgili örnekler aşağıda belirtilmiştir.

SÖ1: “Dere gibidir çünkü bazı dönemler sakin bazı dönemler hırçındırlar.”

SÖ2: “Aç kurtlar gibidir çünkü saldırgan tavırlar görürüz.”

SÖ3: “Saydam bir cam gibidir çünkü aileden öğrendiklerini okula yansıttıklarını düşünüyorum.”

SÖ4: “Keçi gibidir çünkü inatçı davranışlar sergiliyorlar.”

SÖ6: “Yağmur gibidir çünkü içlerinden geldiği gibi, ani ve umarsız, hazırlıksız tepki veriyorlar.”

SÖ7: “Doğal ortamından alınmış canlı gibidir çünkü çoğu zaman inatçı ve saldırganlar.”

SÖ8: “Pusudaki bir kurt gibidir çünkü siz görmediğiniz zaman zarar verici davranışlar sergiliyorlar.”

SÖ9: “Kibrit gibidir çünkü yanmaya hazırlar.”

SÖ12: “Kelek gibidir çünkü daha davranış olarak olgunlaşmamışlardır.”

SÖ13: “Paslanmış çaydanlık gibidir çünkü uyum sağlayamıyorlar.”

SÖ14: “İp cambazı gibidir çünkü belirli bir süre denge sorunu yaşarlar.”

SÖ17: “Acemi bir boksör gibidir çünkü kendini ifade etmek için kaba kuvvet kullanabiliyorlar.”

SÖ21: “Yontulmayan tahta gibidir çünkü yontulmaya ihtiyacı vardır.”

SÖ23: “Balon gibidir çünkü ani patlamalar, öfke kontrolünde zorluklar yaşayabiliyorlar.”

SÖ25: “Tepkisel bir birey gibidir çünkü çevresindeki uyarana göre tepki verir.”

SÖ27: “Asansör gibidir çünkü inişli çıkışlıdır.”

Arkadaşlık ilişkileri Kategorisinde Göçmen Öğrenci

Göçmen Öğrenciyi arkadaşlık ilişkileri kategorisinde değerlendiren sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları metaforlar şunlardır: pamuk, çirkin ördek yavrusu, kuzu sürüsü, topluluk, sincap, gelincik, timsah, kurt sürüsü, bize her yer Trabzon, mozaığın bir parçası, kurtlar, gelin kaynana, kalpleri gibi bembeyaz, bakışmak, maske, uyumlu, kedi ile fare, eltiler, bozuk saat, fil, tahta, uzun bir merdiven çıkmak, dik yokuşu çıkmak, canavar, iyi, mknatis.

Katılımcı sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik arkadaşlık ilişkileri kategorisi açısından oluşturdukları metaforları nasıl açıkladıkları ile ilgili örnekler aşağıda belirtilmiştir.

SÖ2: “Çirkin ördek yavrusu gibidir çünkü kabul edilme sancıları vardır.”

SÖ3: “Kuzu sürüsü gibidir çünkü kendi dilini bilen arkadaşlarıyla iletişim kurmak istedikleri için.”

SÖ4: “Topluluk gibidir çünkü daha çok kendi gibi göçmen öğrencilerle arkadaşlık ediyorlar.”

SÖ5: “Sincap gibidir çünkü çok seçicidirler.”

SÖ6: “Gelincik gibidirler çünkü şehre ve koşullara uyum sağlamakta zorlanıyorlar.”

SÖ8: “Kurt sürüsü gibidir çünkü kendi arkadaşlıkları diğer kişilerle iletişim kurmuyorlar.”

SÖ9: “Bize her yer Trabzon gibidir çünkü kendi aralarında arkadaşlık kuruyorlar.”

SÖ11: “Kurtlar gibidir çünkü onlardan birine zarar veren olursa yırtıcı ve vahşi olabiliyorlar.”

SÖ12: “Gelin kaynana gibidir çünkü bir türlü anlaşıyorlar.”

SÖ16: “Uyumlu gibidir çünkü yabancı olduğunu hissedemezsiniz.”

SÖ17: “Kedi ile fare gibidir çünkü ayrı da kalamıyorlar birlikte de olamıyorlar.”

SÖ18: “Etiler gibidir çünkü sürekli birbirleriyle tartışma içindeler.”

Sınıfa Uyum Kategorisinde Göçmen Öğrenci

Göçmen Öğrenciyi fiziksel gelişim kategorisinde değerlendiren sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları metaforlar şunlardır: su, tekir kedi, ıhlamur çiçeği, aynı, kıvrımlı yol, volkanik dağ, yeşil domates, sallanan salıncak, ayçiçeği, bir çiçek, beyaz koyunlar içindeki kara koyun, bukalemun, serçenin gözyaşı, kaktüs, gözlük, istekli, magnet, kaplumbağa, iki beden küçük eşya, uysal kedi, fare, kapalı bir kutu, başlangıçta yanlış iliklenmiş düğme, kedi.

Katılımcı sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik sınıfa uyum kategorisi açısından oluşturdukları metaforları nasıl açıkladıkları ile ilgili örnekler aşağıda belirtilmiştir.

SÖ1: “Su gibidir çünkü temiz ve uyumludurlar”

SÖ2: “Tekir kediler gibi çünkü yaramazlar.”

SÖ6: “Kıvrımlı yol gibidir çünkü anlaşmada zorlanırlar.”

SÖ7: “Volkanik dağ gibidir çünkü her an sebepsiz tuhaf tepkiler gösterebiliyorlar.”

SÖ8: “Yeşil domates gibidir çünkü rengini bulmasında zamana ihtiyaç vardır.”

SÖ9: “Sallanan salıncak gibidir çünkü kültür bakımından gelgitler yaşıyorlar.”

SÖ13: “Bukalemun gibidir çünkü ortama göre renk alıyorlar.”

SÖ14: “Serçenin gözyaşı gibidir çünkü dili anlamadıkları için zorlanıyorlar.”

SÖ15: “Kaktüs gibidir çünkü her ortama uyum sağlama isteği vardır.”

SÖ16: “Gözlük gibidir çünkü önce gözlemler.”

SÖ17: “İstekli gibidir çünkü uyum sağlamak için çok uğraşıyorlar.”

SÖ20: “İki beden küçük eşya bunu başarmak için çok uğraş gerekiyor.”

SÖ21: “Uysal kedi gibidir çünkü desteklenmeye kabul görmeye ihtiyacı vardır.”

SÖ24: “Kapalı bir kutu gibidir çünkü kendini ifade edemediği için susmayı tercih ediyor.”

SÖ25: “Başlangıçta yanlış iliklenmiş düğme gibidir çünkü ilk zamanlar uyum sağlayamadığında diğer alanlarda da yanlışlıklara devam etmektedir.”

Okula Uyum Kategorisinde Göçmen Öğrenci

Göçmen Öğrenciyi fiziksel gelişim kategorisinde değerlendiren sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları metaforlar şunlardır: karınca, alışmak, aynı, Hindistan cevizi, pişmeye hazır yemek, patlamış mısır, bir ağacın yaprakları, ağa, acı bir kahve, çengelli iğne, çanta, başarılı, şişirilen balon, kaktüs, çaya atılan şeker, uysal kedi, fare, su anahtarı, deve hörgücü, potpori halay.

Katılımcı sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik okula uyum kategorisi açısından oluşturdukları metaforları nasıl açıkladıkları ile ilgili örnekler aşağıda belirtilmiştir.

SÖ4: “Hindistan cevizi gibidir çünkü içini görmek zor oluyor.”

SÖ5: “Siyahın içinde beyaz gibidir çünkü dilde anlaşılması için kurallara da yeterince uymazlar.”

- SÖ6: “Ceylan gibidir çünkü sürekli tetikte bekleyip tedirgin davranışlar sergiliyorlar.”
SÖ7: “Hindistan cevizi gibidir çünkü çok zor içe ulaşabiliyoruz.”
SÖ8: “Pişmeye hazır yemek gibidir çünkü tüm imkanları vardır ve isteklidirler.”
SÖ9: “Patlamış mısır gibidir çünkü alışma süreçleri hızlıdır.”
SÖ13: “Acı bir kahve gibidir çünkü okula uyum sağlayamıyorlar.”
SÖ18: “Kaktüs gibidir çünkü istemediği durumda dikenlerine maruz bırakır.”
SÖ19: “Çaya atılan şeker gibidir çünkü tamamlanması için illaki bir kaşık hamlesi bekliyor.”
SÖ20: “Uysal kedi gibidir çünkü desteklenmeye kabul görmeye ihtiyacı vardır.”
SÖ24: “Deve hörgücü gibidir çünkü davranışlarıyla hemen göze çarpmaktadır.”
SÖ25: “Cümlenin anlamını bozan kelime gibidir çünkü düzeni bozarlar.”

Sosyal Uyum Kategorisinde Göçmen Öğrenci

Göçmen Öğrenciyi fiziksel gelişim kategorisinde değerlendiren sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları metaforlar şunlardır: lunapark, her şeyi karşıdan bekleyen, herkesle aynı, zaman alan, ısrırgan otu, sincap, okul değiştiren öğrenci, ürkek bir ceylan, serçe, aynı, topaç, bir kartal, mezura, mendil, yabancı, toplu konut, aynı, zeytinyağı, uysal kedi, kedi, su anahtarı, yolunu kaybetmiş gemi, çilek bahçesindeki elma, potpori halay.

Katılımcı sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik sosyal uyum kategorisi açısından oluşturdukları metaforları nasıl açıkladıkları ile ilgili örnekler aşağıda belirtilmiştir.

- SÖ2: “Her şeyi karşıdan bekler gibidir çünkü pasiftir.”
SÖ4: “Zor gibidir çünkü ortamında arkadaşlarına alışması zaman alıyor.”
SÖ5: “İsrırgan otu gibidir çünkü güvendiği kişilerle yakınlık kurmazlar.”
SÖ6: “Sincap çok çekingen ve çabuk sıkılıyor.”
SÖ7: “Okul değiştiren öğrenci gibidir çünkü ortama alışması biraz zaman alır.”
SÖ8: “Ürkek bir ceylan gibidir çünkü yakınlaşmak istiyorlar fakat dışlanıyorlar.”
SÖ12: “Topaç gibidir çünkü uyum sağlama konusunda kafaları dönüyor.”
SÖ15: “Mendil gibidir çünkü her zaman yanımızdadır ama lazım olunca uyum sağlar.”
SÖ16: “Yabancı gibidir çünkü genelde sosyalleşmesi zaman alır.”
SÖ19: “Zeytinyağı gibidir çünkü suya hiçbir zaman karışmaz.”
SÖ20: “Uysal kedi gibidir çünkü desteklenmeye kabul görmeye ihtiyacı vardır.”
SÖ23: “Yolunu kaybetmiş gemi gibidir çünkü sığınacağı ait hissedebileceği yer bulmakta zorlanıyor.”
SÖ24: “Çilek bahçesindeki elma gibidir çünkü akranlarıyla uyum sağlayamamaktadır.”
SÖ26: “Aynı gibidir çünkü fark görmüyorum.”

Kültüre Uyum Kategorisinde Göçmen Öğrenci

Göçmen Öğrenciyi fiziksel gelişim kategorisinde değerlendiren sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları metaforlar şunlardır: asansörün ilk kısmı, erik dalı gevrek, aynı, taş gibidir, ayna, sudaki balık, taş, kapalı bir kutu, kördüğüm, yarı dolu bir çuval, elektro şok, sıcak bir fırın, kilim, yemek, kapalı, gece kondular, aynı, inatçı bir keçi, uysal kedi, kaşık, gömlek üzerine giyilen atlet, taşların arasından çıkan çiçek, çöldeki kar, aynı, bukalemun, çıta.

Katılımcı sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik kültüre uyum kategorisi açısından oluşturdukları metaforları nasıl açıkladıkları ile ilgili örnekler aşağıda belirtilmiştir.

- SÖ4: “Taş gibidir çünkü şekil alması zor olur.”
SÖ7: “Taş gibidir şekil alması oldukça güç.”
SÖ8: “Kapalı bir kutu gibidir çünkü kendi kültürlerine bağlıdır.”
SÖ9: “Kördüğüm gibidir çünkü kültürüne bağlıdır.”

SÖ10: “Yarı dolu bir çuval gibidir çünkü tam uyum sağlayamıyorlar.”

SÖ12: “Elektro şok gibidir çünkü şoklanmış gibiler.”

SÖ15: “Yemek gibidir çünkü tadına baktıkça devamı gelir.”

SÖ16: “Kapalı gibidir çünkü kendi kültürünü yaşamaya meyillidir.”

SÖ17: “Gece kondular gibidir çünkü derme çatma şeklindedir.”

SÖ19: “İnatçı bir keçi gibidir çünkü kendi kültürüne göre yaşıyorlar.”

SÖ22: “Gömlek üstüne giyilen atlet gibidir çünkü kültürel farklılıklar ön plana çıkar.”

SÖ23: “Taşların arasından çıkan çiçek gibidir çünkü zorluklar yaşasalar da buldukları ortama farklılık ve güzellik katabiliyorlar.”

SÖ25: “Çöldeki kar gibidir çünkü her anlamda farklı kültürden olduğu göze batmaktadır.”

Toplumsal Uyum Kategorisinde Göçmen Öğrenci

Göçmen Öğrenciyi fiziksel gelişim kategorisinde değerlendiren sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları metaforlar şunlardır: tavşan, dağdan gelip bağdakini kovan, aynı, zor, sarmaşık, ilaç, taş, yeni yürümeye başlayan bebek, kapalı Facebook grubu, yarı dolu bir çuval, patlamış mısır, mahkeme duvarı, gazeteci, kıyafet, olumlu, çifte kumrular, bukaemun, uysal kedi, yarasa, gelin kaynana, taşların arasından çıkan çiçek, turist bir uzaylı, mozaik bir toplum, kaplumbağa.

Katılımcı sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere toplumsal uyum uyum kategorisi açısından oluşturdukları metaforları nasıl açıkladıkları ile ilgili örnekler aşağıda belirtilmiştir.

SÖ2: “Dağdan gelip bağdakini kovmak gibidir çünkü bellidir.”

SÖ4: “Zor gibidir çünkü farklı bir kültür toplumuna sahip oldukları için zorlanırlar.”

SÖ8: “Taş gibidir çünkü şekil alması zaman alıyor.”

SÖ9: “Yeni yürümeye başlayan bebek gibidir çünkü toplum olarak bize yakınlar ve alışmaya çalışıyorlar.”

SÖ10: “Kapalı Facebook grubu gibidir kendi aralarında gruplaşır.”

SÖ11: “Yarı dolu bir çuval gibidir çünkü tam uyum sağlayamıyor bazıları.”

SÖ13: “Patlamış mısır gibidir çünkü neye uğradıklarını konusunda şaşkınlar.”

SÖ14: “Mahkeme duvarı gibidir çünkü sorun yaşıyorlar.”

SÖ21: “Yarasa gibidir çünkü geceleri hayatları devam ediyor.”

SÖ22: “Gelin kaynana gibidir çünkü birçok konuda uyum sağlayamazlar.”

SÖ24: “Turistik bir uzaylı gibidir çünkü yerli gibi görünüp toplumda davranışlarıyla dikkat çekmektedirler.”

SÖ26: “Çifte kumrular gibidir daha çok kendi milletiyle ilişki içerisinde.”

Akademik Durum Kategorisinde Göçmen Öğrenci

Göçmen Öğrenciyi fiziksel gelişim kategorisinde değerlendiren sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları metaforlar şunlardır: zil, matematik, iyi, bilgisayar, dengesi olmayan terazi, ağustos böceği, heykel, maden, karınca, değişik, kaplumbağa, yanan bir mum, Arap atı, güneş, üstün, bizimkiler, yarış atı, çiçek, zeka küpü, bal arısı, gümüş, ağaç, buğday tarlası, cılız bir çocuk, tavşan.

Katılımcı sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik akademik başarı kategorisi açısından oluşturdukları metaforları nasıl açıkladıkları ile ilgili örnekler aşağıda belirtilmiştir.

SÖ2: “Matematik gibidir çünkü değişik bir sayısal zekaları var.”

SÖ3: “İyi gibidir çünkü başarıları yüksek.”

SÖ4: “Bilgisayar gibidir çünkü kaydettiğini geri verebiliyor.”

SÖ9: “Maden gibidir çünkü zehir kafaları var ve işlenmeyi bekliyorlar.”

SÖ10: “Karınca gibidir çünkü öğrenmeye çok açıklar çalışkanlar”

SÖ14: “Kaplumbağa gibidir çünkü emin hareket eder.”

SÖ15: “Yanan bir mum gibidir çünkü her şeyi çabuk öğreniyorlar.”

SÖ16: “Arap atı gibidir çünkü sonradan açılma ve atılma hareketleri de gözlenir.”

SÖ17: “Güneş gibidir çünkü özellikle matematikte farklarını ortaya çok rahat koyabiliyorlar.”

SÖ18: “Üstün gibidir çünkü yerlileri geride bırakacak kadar yetenekliler.”

SÖ19: “Yarış atı gibidir çünkü hızlandıkça hızlanırlar.”

SÖ20: “Çiçek gibidir çünkü bakımı yapılırsa çok güzel biçime girebilirler.”

SÖ21: “Zeka küpü gibidir çünkü matematik dersinde çok iyiler.”

SÖ22: “Bal arısı gibidir çünkü yol almak isterler.”

SÖ23: “Gümüş gibidir çünkü bazılarının potansiyeli gerçekten çok yüksek.”

SÖ24: “Ağaç gibidir çünkü ilgilenirsen ürün alırsın.”

SÖ25: “Buğday tarlası gibidir çünkü ne kadar çok ilgilenilirse o kadar çok verim alınır.”

SÖ27: “Tavşan gibidir çünkü hızlı gelişim gösterir.”

Ekonomik Durum Kategorisinde Göçmen Öğrenci

Göçmen Öğrenciyi fiziksel gelişim kategorisinde değerlendiren sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları metaforlar şunlardır: kaplumbağanın kabuğu, taşıma su ile dönen değirmen, aynı, karmaşık, banka, gece- gündüz, biz, merkez bankası, yeni gelin gibi, değişiklik gösteren, maliye bakanı, camdan bir fanus, ithalat, kalemıraş, rahat, parçalı bulutlu, altın, çölde su arayan insan, uçma hevesinde bir kaplumbağa, altın, Karun, kapalı bir kumbara, varyemez, Avrupa, iyi.

Katılımcı sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik ekonomik durum kategorisi açısından oluşturdukları metaforları nasıl açıkladıkları ile ilgili örnekler aşağıda belirtilmiştir.

SÖ5: “Banka gibidir çünkü çoğunun ekonomik durumları iyidir.”

SÖ8: “Merkez bankası gibidir çünkü tüm maddi olanaklar sahiptirler.”

SÖ9: “Yeni gelin gibidir çünkü altınlarını bozdurup bozdurup harcarlar.”

SÖ12: “Maliye bakanı gibidir çünkü her şeyin hesabı önceden yaparlar.”

SÖ13: “Camdan bir fanus gibidir çünkü zor durumda olduklarını görüyorum.”

SÖ15: “Kalemıraş gibidir çünkü ekonomik olarak iyiler hiçbir masraftan kaçınmıyorlar.”

SÖ16: “Rahat gibidir çünkü harcamalar konusunda sıkıntı yaşamazlar.”

SÖ18: “Altın gibidir çünkü maddi olarak iyi haldeler.”

SÖ22: “Karun gibidir çünkü durumları iyidir.”

SÖ24: “Varyemez gibidir çünkü paraları olmasına rağmen ihtiyaç durumunda harcamazlar.”

SÖ25: “Avrupa gibidir çünkü durumları genel olarak maddi durumları çok iyidir.”

SÖ26: “Avrupa gibidir çünkü maddi durumları çok iyi.”

Okula Devamlılık Kategorisinde Göçmen Öğrenci

Göçmen Öğrenciyi fiziksel gelişim kategorisinde değerlendiren sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları metaforlar şunlardır: kedi, bir varmış bir yokmuş, iyi, düzenli, ağustos böceği, İstanbul havası, vaktinde beklenen, metrobüs, yazın saz çalan ağustos böceği, saat, okyanus, aslan, kümes, silgi, bizim, güneş, karınca, ağustos böceği, aksamadan çalışan bir motor, baykuş, rötat yapan uçak, mevsimlik işçi, misafir, seksek oyunu, buz dağı,

Katılımcı sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik okula devamlılık kategorisi açısından oluşturdukları metaforları nasıl açıkladıkları ile ilgili örnekler aşağıda belirtilmiştir.

SÖ3: “İyi gibidir çünkü devam ederler.”

SÖ4: “Düzenlidir çünkü düzenli olarak geliyorlar.”

SÖ5: “Ağustos böceği gibidir çünkü fazlasıyla devamsızlık yapabiliyorlar.”

SÖ7: “Vaktinde beklenen gibidir çünkü gelmesi gereken zamanda devam ediyorlar.”

SÖ9: “Saat gibidir çünkü genel olarak devamsızlık yapmazlar.”

SÖ10: “İyi gibidir çünkü diğerleri gibi gelip giderler.”

SÖ11: “Okyanus gibidir çünkü sonsuz devamsızlık söz konusudur.”

SÖ12: “Aslan gibidir çünkü devamsızlığa önem vermiyorlar.”

SÖ16: “Güneş gibidir çünkü her gün okuldalar.”

SÖ17: “Karınca gibidir çünkü düzenli olarak devam sağlarlar.”

SÖ18: “Ağustos böceği gibidir çünkü keyfi ne zaman isterse o zaman geliyor okula.”

SÖ27: “İyi gibidir çünkü genelde gelirler.”

3. Alt Amaca Yönelik Bulgular

Alt amaçlardan üçüncüsü “Bu kavramsal kategoriler sınıf öğretmenlerinin yaşı, cinsiyeti, meslekteki hizmet süresi, kaçınıcı sınıfı okuttuğu, kaç yıldır göçmen öğrencilere eğitim-öğretim verdiği, sınıfındaki göçmen öğrenci sayısı bakımından farklılık göstermekte midir?” olarak ifade edilmiştir.

Kavramsal kategoriler sınıf öğretmenlerinin cinsiyeti bağlamında değerlendirildiğinde kadın öğretmenlerin ve erkek öğretmenlerin oluşturdukları metaforlarda anlamlı bir fark görülmemektedir.

Kavramsal kategoriler sınıf öğretmenlerinin yaşı bağlamında değerlendirildiğinde 22-30 yaş grubundaki öğretmenlerin oluşturdukları metaforlar göçmen öğrenciler konusunda daha olumsuz ve umutsuz iken, 30-40 ve üstü yaş aralığındaki öğretmenlerin oluşturdukları metaforlar daha olumlu ve umutlu oldukları tespit edilmiştir. Genç öğretmenler pek çok kategoride göçmen öğrenciyi olumsuz olarak algılayıp ifade etmişken, orta yaş ve üstü grubundaki öğretmenler göçmen öğrenciye daha kapsayıcı yaklaşarak değerlendirmiş ve daha çok olumlu metaforlar üretmişlerdir. Bu yönüyle sınıf öğretmenlerinin yaşı göçmen öğrenciye yönelik algılarında anlamlı bir fark oluşturmuştur.

Kavramsal kategoriler sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemi bağlamında değerlendirildiğinde 0-5 yıl ile 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin oluşturdukları metaforları daha çok olumsuz ve umutsuz iken, kıdemi daha yüksek olan 11-15 yıl ve üstü kıdem grubundaki öğretmenlerin oluşturdukları metaforlar kıdemi daha düşük olan öğretmenlere göre daha pozitif ve umutludur. Bu yönüyle göçmen öğrenciye yönelik oluşturulan metaforlarda öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre farklılık olduğu söylenebilir. Mesleki kıdemi yüksek olan öğretmenler, mesleki kıdemi düşük olan öğretmenlere göre daha pozitif ve umutlu oldukları ifade edilebilir.

Kavramsal kategoriler sınıf öğretmenlerinin mezun olduğu ve atamasına esas okul türü bağlamında değerlendirildiğinde göçmen öğrenciye yönelik oluşturulan metaforlarda anlamlı bir fark gözlenmemiştir.

Kavramsal kategoriler sınıf öğretmenlerinin okuttukları sınıf düzeyi bağlamında değerlendirildiğinde 1.sınıf öğretmenlerinin yerli öğrencilere kıyasla göçmen öğrenciler konusunda zorlandıklarını göstermekte iken 2,3,4. Sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrenciyi diğer öğrencilerden pek çok kategoride farksız gördüğü görülmüştür. Bu yönüyle öğretmenlerin okuttukları sınıf düzeyi göçmen öğrenciyi algılamasında anlamlı bir fark yaratmıştır.

Kavramsal kategoriler sınıf öğretmenlerinin kaç yıldır göçmen öğrencilere eğitim vermekte olduğu yönüyle değerlendirildiğinde 0-5 yıl deneyimi olan sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları metaforlar göçmen öğrenciler konusunda epey zorlandıklarını göstermekte iken

6-10 yıl ve üstü göçmen öğrencilerle çalışmış olan öğretmenlerin göçmen öğrenciler konusunda pek çok konuda daha tecrübeli olmasına bağlı olarak oluşturdukları kategoriler, tecrübesi az olan öğretmenlere kıyasla anlamlı fark oluşturmuştur. Kavramsal kategoriler sınıftaki göçmen sayısı bağlamında değerlendirildiğinde göçmen öğrenci sayısının da sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrenciye yönelik oluşturdukları metaforlarda anlamlı bir fark yaratmıştır. 0-5 göçmen öğrenci sayısına sahip öğretmenler pek çok kategoride öğrenciyi olumlu algılamakta, göçmen öğrenci sayısı 6-10 ile 11-15 olan öğretmenler göçmen öğrencileri daha olumsuz algılamışlardır.

Tartışma Sonuç ve Öneriler

Tartışma

Bu araştırmada 27 sınıf öğretmeni 306 farklı metafor imgesi kullanmıştır. En fazla tekrar eden metafor 8 frekansla “kedi”, 6 frekansla “kaplumbağa” ardından 4 frekansla “bukalemun” metafor imgeleridir. Demirtaş ve Mentin Taş’ın (2019) çalışmasında en fazla tekrar eden metafor 16 frekansla “çiçek”, sonra 5’er frekansla “göçmen kuş”, “kuş” ve “sudan çıkmış balık” metafor imgeleri olmuştur. Bu araştırmalardaki en sık tekrar eden metaforlar incelendiğinde metafor imgelerinin bitki, hayvan, eşya türünde ifadeler olduğu belirtilebilir. Fakat katılımcıların insanla ilgili ya da soyut kavramları daha az kullandıkları görülmüştür.

Kara vd., (2016) tarafından yapılan araştırmada en fazla frekansla “misafir”, 3 frekansla “kimsesiz”, 3 frekansla “yetim” metafor imgeleri geliştirilmiştir. Yurdakul ve Tok’un (2018) çalışmasında ise en fazla frekansla tekrar eden “misafir”, “uyumlu”, “uyumsuz”, “bulmaca”, “dalından koparılmış çiçek” metafor imgeleridir. Bu veriler ışığında bu araştırmalarda metaforların insanla ilgili olduğu, daha çok soyut ifadelerin ağırlıklı olması bakımından ve tekrar eden metaforlar bakımından bu araştırmadan farklılık göstermektedir.

Sarıtaş vd. (2016) araştırmasında göçmen öğrencilerle ilgili şiddet eğiliminde oldukları, saldırgan davranışlar sergiledikleri ve kurallara uyma konusunda kuralsız olduklarından söz edilmiştir.

Aykırı’nın (2017) çalışmasında sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere kişilerarası ilişkileri açısından ayrımcılık yapmama konusunda olumlu düşünceler belirtmiştir.

Yurdakul ve Tok (2018) “ilgisiz: derslerle ilgisiz”, “uyumsuz Türkçe bilmiyor agresif ve dil sorunu yaşıyor” gibi geliştirilen metafor imgeleri ve açıklamaları bu araştırmadaki metafor açıklamaları ile benzerlik taşıdığı ifade edilebilir.

Kardeş ve Akman’ın (2018) çalışmasında göçmen öğrencilerin problemlerde “kavgacı ve agresif davranışlar”, “öfke davranışı” sergiledikleri yönündeki açıklamalar ile bu araştırmadaki metafor açıklamaları örtüşmektedir.

Sonuç

Araştırmada 27 sınıf öğretmeni 306 farklı metafor üretmiştir. Bu araştırmada katılımcıların büyük çoğunluğu “kedi”, “kaplumbağa” ve “bukalemun” metafor imgelerini oluşturmuşlardır.

Araştırmada “sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere ilişkin geliştirecekleri metaforlar hangi kavramsal kategorilerin altında üretilebilir?” soru cümlesi üzerinde de çalışılmıştır. Metaforlar araştırmadan elde edilen sonuçlara önceden belirlenmiş 15 kategori altında toplanmıştır.

Araştırmaya katılım göstermiş 27 sınıf öğretmeninin göçmen öğrencilere yönelik çok sayıda ve farklı metaforlar üretmelerinin nedeni olarak birbirlerinden farklı deneyimlere, düşünce ve bakış açılarına sahip olmaları gerekçe gösterilebilir.

Geçerli tüm metafor imgelerini kapsayacak 15 farklı kategori vardır. Bunlar:1.Dil becerisi 2. Kişilik gelişimi, 3. Fiziksel gelişim, 4. Zihinsel gelişim, 5. Duygusal gelişim, 6. Tutum ve davranış, 7. Arkadaşlık ilişkileri, 8. Okula uyum, 9. Sınıfa uyum, 10. Sosyal uyum, 11. Kültürel uyum, 12. Topluma uyum, 13. Ekonomik uyum, 14. Ekonomik durum, 15. Okula devam kategorileridir.

Öneriler

Göçmen öğrenciler ve derslerine giren sınıf öğretmenleri uyum sağlama gibi sorunlar ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu gibi problemlerin çözümü için eğitim öğretim programları, uygulamaları tasarlanabilir. Kültürel zenginliğe sahip sınıf ortamlarında eğitimle ilgili üniversitede eğitim gören sınıf öğretmeni adaylarına hizmet öncesi, sınıf öğretmenlerine ise hizmetiçi eğitimler verilebilir. Sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik deneyimlediği ve olumsuz fikirlere kapıldığı, güçlük çektiği sorunlarla ilgili kapsamlı çalışmalar yapılabilir. Araştırmadaki katılımcı kitleleri genişletilip nicel veri analiziyle başka araştırmalar yapılabilir.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan ederiz.

Yazar Katkı Beyanı: Yazarların araştırmaya katkısı eşit düzeydedir.

Araştırma Yayın Etiği: Bu çalışmanın hazırlanma ve yazım sürecinde “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş olup; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

KAYNAKÇA/REFERENCES

- Aydın, İ. S. (2011). Türkçe Kavramının Metaforik Algılanma Biçimleri. *Folklor/Edebiyat*, 17(66), 173-187
- Aykırı, K. (2017). Sınıf öğretmenlerinin sınıflarındaki Suriyeli öğrencilerin eğitim durumlarına ilişkin görüşleri. *Turkish Journal of Primary Education*, 2(1), 44-56.
- Cırık, İ. (2008). Çok Kültürlü Eğitim ve Yansımaları. *H. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)*, 34 (2008) , 27-40
- Demir, O. Ö. & Erdal, H. (2012). .Yasa dışı göç ile ilgili kavramların doğru anlaşılması sorunu ve yazılı basında çıkan haberler üzerine bir inceleme. *Polis Bilimleri Dergisi*, 12(1), 29-54.
- Demirtaş, S., & Mentiş Taş, A. (2019). Sınıf öğretmenlerinin Suriyeli öğrencilere ilişkin metafor algılarının incelenmesi Konya örneği. *Reseracher: Social Science Studies*, 7(3), 156-177.
- Dündar, H. & Karaca, E. T. (2013) Formasyon öğrencilerinin pedagojik formasyon programına ilişkin sahip oldukları metaforlar. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 19-34.

- Gün, M., & Yüksel, S. (2021). Dünyada Göçmen Eğitimi Politikaları Bağlamında Türkiye'nin Göçmen Eğitimi Sürecinin Değerlendirilmesi ve Çözüm Önerileri, *Milli Eğitim Dergisi*, 50(1), 1031-1053.
- Kara, Ö. T., Yiğit, A., & Ağırman, F. (2016). The Study of The Perceptions of The Students Studying In The Department of Turkish Teaching In Çukurova University About The Term "Syrian Refugee"/Çukurova Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümünde Okuyan Öğrencilerin Suriyeli Mülteci Kavramına İlişkin. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 12(4), 945-961.
- Kardeş, S., & Akman, B. (2018). Suriyeli Mültecilerin Eğitimine Yönelik Öğretmen Görüşleri. *İlköğretim Online*, 17(3).
- Koç, E. (2014). The Metaphorical Perceptions of Classroom Teacher Candidates Regarding Teacher and Teaching Profession Concepts. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 51-72.
- Lakoff, G. & Johnson, M. (1980), *Metaphors We Live By*. Chicago and London: The University of Chicago Press.
- Sağlam, S. (2006). Türkiye'de İç Göç Olgusu ve Kentleşme. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD)*(5), 33-44.
- Sarıtaş, E., Şahin, Ü., & Çatalbaş, G. (2016). İlkokullarda yabancı uyruklu öğrencilerle karşılaşılan sorunlar. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (Ek1), 208-229
- Senemoğlu, N. (2003). Türkiye'de sınıf öğretmeni yetiştirme uygulamaları, sorunlar, öneriler. Süleyman Demirel Üniversitesi. *Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5, 154-193
- TDK (Türk Dil Kurumu) (2015). *Genel Açıklamalı Sözlük*. Ankara: TDK Yayınları.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yurdakul, A., & Tok, T. N. (2018). Öğretmen gözüyle göçmen/mülteci öğrenci. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(2), 46-58.

Extended Summary

Purpose

The main purpose of the research is to determine the perceptions of the classroom work towards immigrants through metaphors. It is important how they perceive, define and explain their immigrant students while reading the class. It is seen that the grouped classroom students have very little attitudes towards immigrants' attitudes towards themselves. In this context, seven studies will contribute to the field in determining the metaphorical perceptions of immigrant students who continue this study, revealing their immigrant-oriented attitudes and shedding light on other people. The study group of the research consists of 27 volunteer classroom teachers in Esenyurt district of Istanbul. This recipient class includes immigrant

students. In the research, "...immigrant student in terms of like this; Because . . . The questionnaire with the sentence " was obtained by filling out the measurement. In this historical analysis process, the content analysis technique, which is used to help in qualitative data, was used. As a result of the research, the student used 306 different metaphor images while expressing his perception about the student in 15 categories. In the study, 27th grade teachers developed 306 different metaphor images. The most repetitive metaphors of these processes are "cat" with 8 frequencies, "turtle" with 6 frequencies, and "chameleon" with 4 frequencies. In the research, "under which sections can the metaphors that they see as class immigrant immigrants be grouped?" Questionnaire was also worked on. The results obtained from the research were collected under 15 predetermined categories.

It is important how classroom teachers perceive, define and explain their immigrant students. When the studies carried out are examined, it is seen that the number of studies on the attitudes of classroom teachers towards immigrant students is very few. In this context, this study's metaphorical perceptions of teachers about immigrant students. It is thought that it will contribute to the field in determining the teachers' attitudes towards immigrant students and shedding light on other researchers.

In this study, it is aimed to determine with which metaphors classroom teachers express their perceptions of immigrant students. Within the framework of this purpose, answers to the following questions were sought:

1. Through which metaphors do primary school teachers explain their perceptions of immigrant students?
2. Under which conceptual categories can the metaphors developed by primary school teachers regarding immigrant students be gathered?
3. Do these conceptual categories differ in terms of age, gender, length of service in the profession, what grade they teach, how many years they teach immigrant students, and the number of immigrant students in their class?

Method

After the data collection tool was given its final shape, the application of the interruption survey was started. Then the data collection phase was started. This process was negotiated with the school administration and applied on the day and time agreed together, taking into account the treatment break times, on a voluntary basis, and the data were collected in this way. The questionnaire formula, which is our data collection tool, is distributed to the total of the classes with immigrant students in the class. For the distributed questionnaire formula, the class analyzes were not limited to any time period and information was given in order that the questionnaire parts could be delivered at any time. While applying the questionnaire formula, they were asked to write the classroom practices by concentrating on a metaphor for the metaphor in the second part and to specify the basis and reasons for calculating the metaphor after the expression "because". not included. All of the information in the form was asked to be filled in handwriting, and questionnaire forms with handwritten explanations were used as the main data source for education. In the process of data analysis, content analysis technique, which is widely used in qualitative research, was used. "The basic process of content analysis is to gather similar data under certain concepts and topics and to interpret them in a way that the reader can understand (Yıldırım & Şimşek, 2016).

Results

In the study, 27 classroom teachers produced 306 different metaphors. The most frequently repeated metaphor in this research is "cat" with 8 frequencies, followed by "turtle" with 6 frequencies, and "chameleon" with 4 frequencies.

In the research, "under which conceptual categories can the metaphors that classroom teachers develop about immigrant students be produced?" Questionnaire was also worked on. Metaphors were gathered under 15 predetermined categories based on the results obtained from the research.

The reason why the 27 classroom teachers who participated in the research produced many and different metaphors for immigrant students can be given as the reason that they have different experiences, thoughts and perspectives from each other.

There are 15 different categories to cover all valid metaphor images. These are: 1. Language skills 2. Personality development, 3. Physical development, 4. Mental development, 5. Emotional development, 6. Attitude and behavior, 7. Friendship relations, 8. Adaptation to school, 9. Class adaptation, 10. Social Integration, 11. Cultural adaptation, 12. Integration with society, 13. Economic adaptation, 14. Economic situation, 15. School attendance categories.

Conclusion and implications

In this study, 27 classroom teachers used 306 different metaphor images. The most repeated metaphors are "cat" with 8 frequencies, "turtle" with 6 frequencies, and "chameleon" with 4 frequencies. In the study of Demirtaş and Mentin Taş (2019), the most repeated metaphor was "flower" with 16 frequencies, followed by "migratory bird", "bird" and "fish out of water" with 5 frequencies each. When the most frequently repeated metaphors in these studies are examined, it can be stated that the metaphor images are expressions of plant, animal and object. However, it was observed that the participants used human or abstract concepts less.

In the research conducted by Kara et al., (2016), metaphor images of "guest" with the highest frequency, "orphan" with 3 frequencies, and "orphan" with 3 frequencies were developed. Yurdakul and

In Tok's (2018) study, the metaphor images that repeat with the highest frequency are "guest", "harmonious", "incompatible", "puzzle", "flower plucked from its branch". In the light of these data, it differs from this research in that the metaphors in these studies are about people, mostly in abstract expressions and in terms of repetitive metaphors.

• Saritas et al. (2016) stated that they tend to be violent towards immigrant students, exhibit aggressive behavior and are unruly in obeying the rules. It can be said that this result is similar to the explanations made about the metaphor images developed in this study.

Aykırı (2017) stated that he made positive evaluations about not expanding in terms of interpersonal relations. It can be stated that the metaphors in this study are similar to their explanations.

Yurdakul and Tok's (2018) detachable metaphor images and explanations such as "I am not interested: not related to the lessons", "incompatible Turkish is unknown, aggressive and has language problems" may be similar to the metaphor explanations in this research.

The explanations of Kardeş and Akman (2018) on "quarrelsome and aggressive behavior" and "shows of anger" in the problems experienced in the country coincide with the metaphor explanations in this research.